

ABİDE Madde Örnekleri

Yrd. Doç. Dr. Ömer Kutlu

- ABİDE uygulamasında, öğrencilerin üst düzey zihinsel özelliklerini ölçmek için açık uçlu soruların kullanımı tercih edilmiştir.
- Açık uçlu soruların yanı sıra çoktan seçmeli ve birden çok seçeneğin işaretlenmesini gerektiren madde örneklerine de yer verilmiştir.

- Uygulamanın sadece açık uçlu soru örneklerinden birkaçı açıklanmıştır.
- İlerleyen slaytlarda, ABİDE uygulamasından açıklanan bu madde örneklerine yer verilmiştir.

ÖRNEK SORU 1

ÇAM KESE BÖCEĞİ

Çam kese böceği, Türkiye'nin güney, batı ve kuzey kesimleri ile Batı ve Orta Karadeniz Bölgesi'nin güney kesimlerinde görülen, pul kanatlı ve zararlı bir böcektir. Bu böcekler başta kızılçam, karaçam ve sarıçam olmak üzere, çeşitli iğne yapraklı ağaçlarda tahribat yaparak ağaçların kurummasına sebep olmaktadır. Doğada bu böceklerle beslenen çeşitli parazit ve yırtıcı böcekler vardır. Çam kese böceğiyle mücadelede;

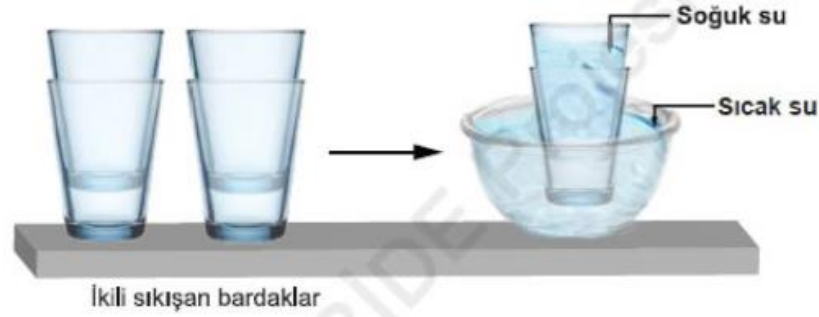
- Ağaç üzerinde bu böceğin tırtıllarının oluşturduğu keselerin yer aldığı dallar kesilerek yakma şeklinde yapılan mekanik savaş,
- Çam kese böceği tırtıllarının ilaçlanması şeklinde yapılan kimyasal savaş,
- Çam kese böceğinin tırtıllarıyla beslenen diğer böceklerin üretilerek doğaya bırakılması şeklinde yapılan biyolojik savaş yöntemleri kullanılmaktadır.

Çam kese böceği ile mücadelede doğaya en az zarar veren yöntem nedir? Yazınız.

ÖRNEK SORU 2

EYVAH KIRILACAK!

Bir kafede çalışan garson, masadaki cam bardakları iç içe koyarak topluyor. Ardından, sıkışan bardakları yıkama sırasında çekerek birbirinden ayırmaya çalışıyor, fakat başarılı olamıyor. Daha sonra garson, şekildeki gibi yaparak sıkışan bardakları kolaylıkla birbirinden ayırıyor.

Garson bu sorunu, maddelerin hangi özelliğini kullanarak çözmüştür? Yazınız.

ÖRNEK SORU 3

FINDIK

Aşağıdaki tabloda bazı yıllara göre fındık ihracatı ve elde edilen gelir verilmiştir.

TÜRKİYE FINDIK İHRACATI

Yıllar	Bin ton	Milyon Dolar
1981	124	300
1991	165	462
1995	209	625
2004	217	878

Fındık ihracatı yıllara göre nasıl bir değişim göstermiştir? Bir cümle ile yazınız.

ÖRNEK SORU 4

YEMEK YARIŞMASI

Tablo 1: Yemek Yarışması Puan Dağılım Listesi

Kriterler	Malzeme Kullanımı	Zamanlama	Pişirme Yöntemi	Besin Değeri	Lezzet
Puanlar	10	20	15	30	25

Yukarıdaki tabloda yemek yarışmasında beş kritere ait verilebilecek en yüksek puanlar yer almaktadır.

Yarışmadaki sıralama, yarışmacıların her kriterden aldıkları puanların toplamına göre yapılacaktır. Toplam puanların eşitliği durumunda besin değeri kriterinden yüksek puan alan yarışmacı öne geçecektir.

Beş yarışmacının yarışma sonunda aldığı puanlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2: Yarışmacıların Aldığı Puanlar

Kriterler Kişiler	Malzeme Kullanımı	Zamanlama	Pişirme Yöntemi	Besin Değeri	Lezzet
Selen	5	20	10	20	15
Elif	10	20	10	25	20
Nuray	5	20	10	10	20
Semiha	10	20	15	15	10
Hülya	5	20	10	30	10

Toplam puanı en düşük olan yarışmacı, besin değeri kriterinden tam puan almış olsaydı sıralamada kaçınıcı olurdu? Yazınız.

.....
.....

ÖRNEK SORU 5

SOKAK OYUNLARI

Köylü - Şehirli: 3 kişi ile oynanan bir oyundur. Çocuklardan biri sunucu olur. Sunucu, şehir ve köy yaşamıyla ilgili sorular sorar. Köyde yaşayan ve şehirde yaşayan insanları taklit eden çocuklar abartılı cevaplar verir.

Uçak: Bir ebeleme oyunudur. Çocukların hızlı hareket etmesini gerektiren bu oyun 7 kişi ile oynanır. Ebe, diğer çocukları yakalamaya çalışır. Yakalanan çocuklar kollarını uçak gibi açarak dururlar ve hareket etmezler. Duran oyuncunun bacaklarının arasından, ebe tarafından yakalanmamış bir oyuncu geçtiğinde duran oyuncu oyuna yeniden katılır. Oyun, ebenin herkesi yakalamasıyla biter.

Aşağıda, aynı mahallede yaşayan çocukların ilgi alanları ve öne çıkan özellikleri verilmiştir.

- Emel** : Okulun atletizm takımındadır, iyi taklit yapar.
Hasan : Hızlı koşar, satranç oynar.
Arda : Tiyatroya ilgilidir, basketbol oynar.
Sami : Jimnastikle uğraşır, şiir yazar.
Uğur : Futbol oynar, müzik dinler.
Suzan : Konuşmayı çok sever, doğa yürüyüşü yapar.
Buse : Resim yapar, gitar çalar.
Özlem : Dans eder, yüzmeyi sever.

Köylü - şehirli oyunu için en uygun kişiler kimlerdir? Yazınız.

<p>.....</p> <p>.....</p>

KAYNAKLAR

Milli Eğitim Bakanlığı, Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü. (2017). *ABİDE ile Açık Uçlu Sorular: Eleştirel Düşünme, Problem Çözme, Yorum Yapma*. <http://abide.meb.gov.tr/index.asp> adresinden 29 Ocak 2018 tarihinde alınmıştır.